

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Iséyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros petisor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A tanév végén.

Immár lejárt az iskolai év kereke; a tanulói kezekben bizonyítvány, az ifjú szívekben öröm lesz.

Minő volt az esztendő: azokba a bizonyítványokba van beírva, melyekből azt is ki lehet olvasni, hogy minő lesz a jövő év, ha a szülők olvasni tudnak belőlük. Csakhogy ez a legnehezebb mesterségek közé tartozik.

Ha figyelemmel kísérjük a közoktatás állapotáról szóló jelentéseket, évről-évre arra a tapasztalatra jutunk, hogy a magasabb értelmiség nálunk óriási mértékben szaporodik — s ez mindenestre örvendetes jelenség volna, ha nem tapasztalnók egyttal azt is, hogy ép oly mértékben gyarapszik a proletáriátus is. Középkoraink ide s tova alig lesznek képesek befogadni a jelentkezőket, kiknek egy jelentékeny kontingense néhány gimnázialis osztály elvégzése után — rendszeren az anyagi erők hiánya miatt — kénytelen félbeszakítani tanulói pályáját, s mert lelke egy kissé megérezte a magasabb műveltség szagát, sehogy sem tud megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy mint diákos tudomány ember, valami mesterséget előlrol kezdje: — és lesz belőle proletár.

De a proletároknak sokkal veszedelmesebb faját képezik azok, kik nem valók tanulóknak s a szülői rövidlátás mégis arra kényszeríti őket, hogy a középkorai tanfolyamot bukdaesolva elvégezzék. Ezek lesznek a követelők; ezek kaparintják el a tehetséges és szorgalmas, de szegény és pártfogó nélkül végzett tanuló elöl a valamire való állásokat, rangot, tiszteletet igényelnek s a közéletben oly szerepet ohajtanak betölteni, melyre tehetségük nem jogosítja fel.

Az év végén kiadott bizonyítványokban az e fajta proletárismusnak csirái már felismerhe-

tők, csak elfogulatlan szemekkel kell azokat végig olvasni.

És a helyett, hogy a szülői belátás e csirákat a maga idejében felismerné, sokszor tapasztaljuk azt, hogy a tanulóknak nem való gyermekkel addig kísérleteznek, míg elrepül az idő a gyermekévek felett s az életre éredni kezdő ifjával már lehetetlen lévén új pályát kezdeni: elvégeztetik a gimnáziumot s isten tudja minő küzdelmek árán végre elnyerik azt a bizonyítványt, mely szerint gyermekük a magasabb tudományok hallgatására éretnek qualificáltak.

Mi következik ezután?

Megfelelő vagyoni viszonyok között levő apa nem jön zavarba, de az, a ki csak hivatala után él, amugy is gyenge tehetségű fiáért 4—5 évi egyetemi vagy akadémiai kursust nem végeztethet el s így kénytelen valami oly pályára adni, melyen az életet rövid uton valahogy mégis megfoghatja. Így kerülnek szép tehetségű és nagy reményű ifjak oly állásokba, melyek az egykor hozzájuk fűzött reményeket nem igazolják.

Egy ideális államnak igazi képe az volna, ha minden elme azon téren, minden kéz azon a művön dolgoznék, a melyre hivatva van. De mivel a többnyire lappangó hivatás felismerése nem tartozik a könnyű dolgok közé: az államot alkotó egyének igen nagy contingense még mindig igazi belső hivatás nélkül működik azon a téren, melyre tanuló korában a szülői akarat terelte. Ezért halljuk sokszor azt a keserű kifakadást meglelt emberek ajkairól, hogy „ha még egyszer elől kezdhetném az életet, más ember volnék!“

Nem érdektelen tehát az, hogy mit olvasunk ki azokból a bizonyítványokból, melyeket fiaink e napokban eddigi haladásuknak eredményeként bemutatnak, mert a jövő társadalomnak képe mindenestre olyan lesz, a milyenné mi al-

kotjuk az által, hogy idejében felismerjük az utat, melyet fiaink számára nekünk kell kijelölnünk.

Már most, ha figyelembe vesszük, hogy az iskolába járó tanulóknak hány percet nem üti meg a mértéket, ennek magasságából következtethetünk arra is, hogy évenként hányan tereltetnek el attól a pályától, melyre a szülők a maga idejében nem gondoltak. Hogy ez a társadalom alakulására nézve nem üdvös: mindenki könnyen beláthatja.

E sorokban tehát az érdekelt szülők figyelmét ohajtjuk felhívni arra, hogy szigorú szemekkel tekintsenek végig a bemutatott bizonyítványokon s tegyék meg a jövőnek azt a szolgálatot, melyet a társadalom boldogulása megkíván. Legyenek belátók, körültekintők, hogy két hónap mulva teljes megnyugvással jelölhessék meg gyermekeik számára azt a tért, melyen a tanuló hajlamai sikerrel kecsgettek.

Nincs veszedelmesebb alakja a társadalomnak a proletárnál! A tehetség kiküzdí magát, de a ki nem való a tudományos pályára, ne képezzük erőszakkal tudóssá, mert kontár lesz belőle.

Városi közgyűlés.

Városunk képviselőtestülete folyó hó 15-én közgyűlést tartott *Kishonthy* Gyula h polgármester elnöke alatt a tagok élénk érdeklődése mellett. — Az első tárgy a mentelep kibővítésére vonatkozó terv és költségvetés volt. A város ugyanis a miniszter azon megkeresésére, hogy a mentelepre vonatkozó szerződést csak esetben újítja meg, ha a telep kibővítették 150 mēn és megfelelő legénység befogadására. Erre a város közönsége kimondta határozatilag, hogy a kívánt építkezéseket meglelt bérösszeg ellenében eszközli, s most a terv és költségvetés került tárgyalás alá. A kívánt új laktanya és kantin építése, az istállók átalakítása *Jaczkó* Pál városi mérnök nagy gondnal és szaktudással készí-

TÁRCSA.**Fecsegés.**

Irtá: NÓGRÁDY LÁSZLÓ.

Általában nagy a panasz az irodalom kritikai arópágsai előtt, hogy irodalmunk dekadenciában van, hogy nem nemzeti sem tartalmában, sem formájában. Mi ezen panaszokkal nem fogunk foglalkozni, hanem pusztán megfigyeléseinkre támaszkodva mondunk el egy pár észrevételt. Figyelemmel kísérve ugy a napi sajtó termékeit, mint a megjelent köteteket, kettőt lehet megjegyezni, nevezetesen, hogy nagyon kevés az az irodalmi termék, melyben a magyar élet van rajzolva, továbbá, hogy a nagyfokú termékenységgel nem áll arányban a tartalom beése. Honnan van ez? Miért vesztette el értékét a magyar élet, társadalom az írók előtt? Azt nem mondhatjuk, hogy nincs megfigyelésre, tollra méltó a mi életünkben. Az európai népek sorában állunk mi is, s mindazon nagy forrongás, mozgalom, mely a többi népeknél megvan, megvan nálunk is. A társadalom folyton rohanó árként mozog, veti, váltja képét s mindazon alakulások megvannak, melyek más népeben. A forrongás szálai benyulnak egészen a legalsó rétegekig. Aki kinyitja szemét, látja ezeket, láthatja, hogy mozog az óriás keze, lelke, láthatja a fekvő óriás, a nép, miként áll talpra; láthatja vala azon átalakuló néptársadalmat, melynek miután szabaddá lett a keze, kezd kibontakozni szelleme is, kezd nagy öntudatra ébredni, s a föld, a rög turója oda kapcsolja magát az emberi társadalom többi osztályához, mint nagyon számot tévő erő. Az élet szálai már a legkisebb faluba is elértek, a nagy hullámvás gyűrű ott is mutatkoznak.

Forrong minden, mozog, él, törekszik, formálódik. A nagy átalakulás idejét éljük; most legviharosabb, legérdekesebb minden. Az átalakulás mozzanatai azok, melyek a legőszintébb leplezetlenségben mutatják az összeható erők minden száleit. Ha a hullámok elsimulnak, ha a nagy átalakulás megtörtént, már akkor buvárkodni kell, göresővezni; most önként vetődik minden fel.

A nagy forrongások mindig teremtettek valamit, — valami újat az irodalom, a művészet terén. Az irodalom történet ismerői előtt ez nem új. Csak a XIX. századot nézzük. Az átalakulás évei teremtik meg a vig-

játékok, az epost, a regényt, a drámát általában, a líra új formáit, nálunk még a magyar nyelvet is, sőt általában az irodalmat.

Keressük az okot, mely miatt ma regény, magyar regény nincs, magyar „tárca“ kevés, magyar dráma még kevesebb, — honnan van az, hogy a népszínmű is még mindig Tóth Edének rossz átírása?

Honnan? Ha valamit mondok, nem azért mondok, hogy azt mindenki igaznak tartsa. Csalhatatlannak nem tartom magamat. Hígyje, aki akarja, amit mondok, én hiszem. De várjunk csak!

Milyen a mai irodalom kevés kivétellel? Tartsunk sorrendet. A líra? Hm, a líra . . . „ne tovább, ismerlek egészen“. Csengő, bongó rímek . . . „iz, szín, tűz vagyon a borban, ha hegyaljai termés“ — ha hegyaljai termés! Oh, de uram fia, jégverés volt bor helyett, csak löve van az üvegben, no de igaz, hogy bőven. Mocsárlázt kap az ember lelke, ha bele merészel hatolni a ma lírai áradatába. Micsoda falrakent idealismus, miféle szemforgatás, micsoda keresetség, micsoda ernyedtség, micsoda esoda! Tisztelet a kivételeknek, mert hála Istennek, vannak, kik hegyaljai termést mérnek, de nem sokan. Meghajlok előttök, mert ők igaz dalt énekelnek, az elolvadt kobzu Vojtinák szerényi madám, zsut-dalából kiballatszák az ő énekek, mint a templomi zsolozsma s „mézszel hintik be a pagonyt“, a pagonyt, hol a Vojtinák ugratják holdsugáron hizlalt fiakker-pegazusaikat.

Kiknek szól a Vojtinák nagy seregének eme dala? — majd megmondom. Tartsunk csak sorrendet.

Epos? — korszerűtlen, illik, hogy esendben menjünk el mellette. El-el Vörösmarty zord fenségű építményei mellől, el Arany örökszép szobra mellett s a mit az óriás lelke haragjában, Apostolában kifut, fussunk a lángtól, mert megeget — korszerűtlen, az objektivitás — korszerűtlen!

Mese, tanító-költevény? Ugyan minek a mese? Ki akar most mesélni? Valamikor meséltek az írók és még is hallgatták őket. Azt mondják, akkor még nem volt olvasó közönség. Kit tanítanak, ki akar mástól tanulni, mikor mindenki okos? Hol van Vojtina nagy kritikusa: „mendacem esse oportet memorem“ — jaj! jaj! No bizony, az irodalom nem arra való. Ez tanítson, elég ha szórakoztat, — szórakoztat.

Szatira! A menydörgős mennyköbe, satira. Kit szatirizáljon? A nagyérdemű publikumot? Aki fogyaszt,

aki könyvet nem vesz? Ez kellene még csak, hogy valaki szatirizálni merjen, mikor olyan tökéletes minden. O nagysága a szatirát nem kedveli, -- punktum.

Idejét multa minden, sima bársonyba öltözzék a lantos testben s léleken, illatos fűrtjeiről csöpögjön a szagos pancs, de ne csak fűrtjeiről, hanem kobzáról is.

Nincs panasz ellene, a rozsdás vitézek nem csattogatják vértjeiket, ő nagysága ideges, tanítani nem kell, okos mindenki, szatirizálni, — oh, elvégzik azt a délutáni zsurokon jobban.

A regény?

— Grófnő, jelenti Jean, a lovak be vannak fogva. Jean magfordul s háttal kifelé megy.

„Ne tovább, ismerlek egészen“. Parasz regényt ki merne írni, melyben só és esszencia van? Kit érdekel a vidék, a daróc? Ő nagyságát nem. A báránypör-sipkás emberek, a kis vidéki existenzia, a két filleres társadalom, eh, valami különös kell, nem mindennapi.

Ne mondja senki, hogy nem olvasok mai regényt, mert megharagszom, igenis olvasok. Micsoda olvadás van ezekben, ő Istenem! Nem kívánom, hogy visszatérjenek az Eötvös hatalmas körmondatai, érzem, nem bírnok meg, nem kívánom a Kemény zord fenségű kardalait, nem, más az izlés, hiába ohajtanám, hogy megrajzolja valaki újra — Jókai napugaras égét örök fényével, ragyogásával. Ki érhetné őt utol, elég századokra egy-egy ezekből, de erre-amarra, már csak regényt kívánhatok, olyan regényt, melyben legyen egy falatka ebből az életből, melyben élek. Kívánhatom azt, hogy ezt a földet gyurja — innen formázzon alakokat, a melyben járok. Minek hoz nekem elő Polinéziából, a papuák közül anyagot. Félsz talán, egy kissé félsz, hogy nem lesz érdekes, ha ismerős materiát gyur meg az író? Ah, de-hogy, más az oka. Mi? — majd megmondom. Tartsunk sorrendet.

Nyájás olvasó, a ki nem fogod elolvasni az én írsomat se, miként nem igen olvasod a tárcaikat sem, most a tárcairodalomról beszélék.

Ne hibáztassuk formájában a tárcairodalmat, van annak jogosultsága, de a tartalmát igenis.

Itt van csak tarkaság, de még milyen tarkaság. Annyit azonban kivehetünk a nagy tarkaságban is, hogy legtöbnyire jól öltöztetett gavallérok, szép toilettű hölgyek a mozgattott alakok, a kik mozognak szegények, mert mozgattatnak, mert muszáj nekik mozogni. És tud-

tett terve szerint 141,231 korona 91 fillér költségbe kerül, s a miniszter legfeljebb 4%-ot ajánl fel az összeg után. A tárgyhöz *Baksay* István szól, ki attól tart, hogy az újabb nagyművű beruházások daczára a mén-telepet később elviszik innen éppen úgy, mint a hogy elvitték a gyalogságot s később a tüzérseget; azért nem ajánlja, hogy újabb terheket vállaljon a város, hanem építse ki az állam a telepet; ennek ellenében *Molnár* József azt ajánlja, hogy fogadják el a költségvetést és tervezetet a tárgyalás alapjául s egy, a miniszteriumtól kiküldött kebelbeli megbízottal értekezzenek arra nézve, hogy nem lehetne-e a 6%-ot kieszközölni a befektetett tőke után. *Nagy* Ferenc a kérdést minden oldalról megvilágítja s ajánlja a tanács javaslatát. *Süte* István a bér-szerződés hosszabb időre való megkötésére figyelmeztet. A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát, s a tervet és költségvetést felküldi a földm. miniszteriumhoz jóváha-gyás végett, s a bérösszeg és a határidő megállapításá-hoz kéri egy kebelbeli meghatalmazott kiküldését.

Az állami elemi fiú-iskola kibővítése és a Tamás-falán létesítendő szárnyiskola ügyében a képviselőtestület azt határozta, hogy az ügy tárgyalására *Kishonthy* Gyula elnökle alatt: *Molnár* József, dr. *Löcherer* Tamás, *Török* József, *Nagy* Ferenc és *Jaczkó* Pál tagokból álló bizottságot küld ki; megkeresi Tamásfalva előljár-ságát, hogy a képviselő-testületet hívja össze, s küldjön ki az is egy bizottságot, mely együtt tárgyaljon majd a város küldöttjeivel. A tamásfalvi szárnyiskola kérdésének eldöntése után kerül majd tárgyalásra az állami elemi iskola kibővítésének ügye.

A vízkereszti vásárnak december 18-19-ére való áthelyezése került ezután tárgyalásra. Ezt ugyanis a vá-sárberlő kérelmezte s a közgyűlés annak idején meg-hallgatandónak tartotta az ipartestület véleményét. Ez most terjesztette be véleményes jelentését s a vásár át-helyezését a kisipar és a helyi érdekek szempontjából ká-rosnak tartva, azt ellenzi. Ily értelemben határozott a közgyűlés is, s kimondta, hogy a vízkereszti vásár ez-után is az eddig szokásos napokon fog megtartani.

A vármegyeház építéséhez szükséges tégla mennyi-ség ügye is szönyegre került, s miután a szállításra kö-telezett város az 1.200.000-ból még hátralékos 650.000 téglát augusztus 1-ig előállítani nem képes, felhatalmazást kér arra, hogy a hiányzó 200.000 téglát a főleki gyár-ból szerezhesse be. Miután a városra ez ügyből hátrány nem származik, a közgyűlés megadta a felhatalmazást.

Ezután a közgyűlés az iskolaszék előterjesztése folytán kimondta, hogy a polgári iskolai tanítóknak ötödéves korpótlékot ad, s Feketéné-Otte Hedvignek és *Kathona* Gézának rendes fizetésük 10%-át korpótlékként utalványozza; végül elhatározta, hogy *Matolesy* Pál tanítónak, méltányolva eddigi szép sikereit, az összhangza-tos ének kiváló szakértelemmel és igazolt eredményvel való tanításáért, évi 200 korona tiszteletdíjat utalványoz.

Ezzel a közgyűlés véget ért, s a belügyminiszter rendeletének megfelelően átdolgozott s a tárgysorozatba felvett építési szabályrendelet tárgyalását a legközelebbi közgyűlésre halasztották.

Képviselő-választási mozgalmak.

Lapunk mult számának megjelenése óta váratlan fordulat történt a rimaszombati választó-kerületben. A szabadelvű-párt egyik jelöltje: *Draskóczy* László, ugyanis esütörtökön visszalépett a jelöltségtől.

Már szerdán este tárgyalták a párhelyiségben az ügyet, s bár az összegyűlt választók hallani sem akartak jelöltjük visszalépéséről, mégis sikerült a kedélyeket megnyugtatni, s hozzájárultak a *Draskóczy* elhatározásához.

Csütörtökön délután — mikor a jelölt bejelentette lemondását, igaz szívvel mondott köszönetet párhelyeinek, kik az ő személye iránt való rokonszenv révén szálltak sikra megválasztása érdekében. Ajánlotta maga helyett *Török* Gyula 48-as függetlenségi párti földbirto-kost, s bejelenti, hogy ő is a függetlenségi elvek szol-

nak is mozogni, a legtöbb megjárta Páris, Londont, Sz.-Pétervárt, egy pár író már jó mérszre tanította, hát illedelmesek is. Sok kézen mentek keresztül, megbabonázta őket az élet, az idő, a tapasztalás. Ezekben a faragott tárcza-bábukon rajtuk van a régiség nemes zománca, a világlátottság nyoma, illik, hogy szent félelemmel néz-zünk rájuk s ámuljunk, bámuljunk, mikor viselt dolgai-kat halljuk elbeszélve.

— Ne kritizáljuk, — nem is kritizálom őket, hogy tudom én megbírálni az ő mivoltukat, mikor a magam szük fejével csak magam köré pislogok, azt láttam, a mi itt nyüzsgő körülöttem s nem tovább. Boulevardok helyett csak poros falusi uton járok, kávéház helyett lom-bos fa alatt ülök, biliárdozás helyett, ha a karom akarom gyakorolni, fát vágok, parfume helyett levegőt szívok.

Szaladok, futok, nem illő az én darócruhás mivoltom szava, az ő nemes gixerjeikhez, az ő világlátott finomságukhoz.

Paraszt? — no még csak az kellene, hogy ő nagy-sága paraszttal együtt regelizzen, ha betűben is van csak az a paraszt. Micsoda bagázs-íronak mondaná azt ő nagy-sága, egy falusi paraszt, — hát még annak is van lelke, szíve? Ez kellene még csak!

A mi előkelő írónak miért nem írnak (kevés kivé-tellel) parasztról is tárczát? Talán nem ismerik őket? Meglehet, de még más okok is vannak!

Majd megmondom. Menjünk tovább!

S most illő félelemmel közeledjünk a magyar drá-mához, a mi nincs. És miért nincs magyar dráma? Mert se magyar tragédia, se magyar vígjáték, se középfajú, il-letve társadalmi dráma, se népszínmű nincs.

Meghalt *Osiky*, oda a magyar dráma! Méltóztassék a színházakba betekinteni, méltóztassék az akadémia pá-lyanyertes tragédiáit elolvasni, tessék a Víg-színház bohó-zatait, vígjátékait végighallgatni s ne terheltekké a Nép-színház népszínműveit, pályanyertes és nem pályanyertes népszínműveit végigélvezni.

Mi a magyar dráma? rút sybaritaváz, teleaggatva nemzetietlen frázisokkal, kakaskukorikolás oroszlánbörben. A tragédia, oh a tragédia, minden tragédia épen annyit ér a szerzőnek, a mennyit nyer vele; élete, értéke addig tart, míg a pénz tart, aztán — — iratik új darab és nyeretik új summa s a nemzeti színházban még sem adathatik valamire való hazai tragédia.

Vígjáték? — bohózat? dicsőretünkre legyen mondva,

gálatába áll, s mint közkatonára fog szívvél lélekkel har-czolni a zászló diadalra vitele érdekében.

Megjelent később a választók körében a jelölt *Török* Gyula is, ki közölte, hogy a jelölést elfogadja, mit az egybegyűltek lelkes éljenzessel vettek tudomásul.

Másnap a végrehajtó-bizottság megalakult, s falra-gaszokon tudatta a kerület választóival a 48-as függet-lenségi párt akciójainak megindítását. — Az országos párt nevében pedig *Kossuth* Ferenc elnök lelkes üdvöz-letet küldött a választó polgárokhoz a jelölés alkalmából. A pártkör végrehajtó bizottsága a vasárnap délelőtt el-mondandó programbeszédhez kiküldte kebeléből *Barabás* Béla, *Fáy* István és *Kubik* Béla orsz. képviselőket, kikhez csatlakozott dr. *Schweighoffer* Ferenc és *Ráth* Endre, *Kossuth* Ferenc titkára.

A vendégek szombaton este érkeztek meg, s nagy közönség lelkesen fogadta őket. Fáklyákkal, zászlók alatt zeneszó mellett vonult ki a menet a vasuti állomáshoz, s itt *Kriston Szabó* János meleg szavakkal üdvözölte az érkezőket, kiknek nevében *Barabás* Béla válaszolt szép szavakkal. A menet aztán a hozzácsatlakozott nagy nép-tömeggel együtt a „Három Rózsá“-hoz vonult, s később rendben szétoszlott.

Vasárnap reggel nagy élénkség volt a város ut-czáin 9 órakor *Török* Gyula és pártja vezérei a fővá-rosi vendégekkel együtt megjelentek a szép számmal egybegyűlt választók között a „Széchenyi-kert“ fedett helyiségében.

Itt *Kriston Szabó* János fogadta és üdvözölte az érkezőket, majd felállt *Kubik* Béla, orsz. képv. és beje-lentette, hogy őt és társait a központ bizta meg azzal, hogy a függetlenségi pártnak a rimaszombati választó-kerületben kibontott zászlaját győzelemre segítsek, s e czélból a választó polgárokat erkölcsi támogatásukban részesítsék. Bevezető beszédében az országos független-ségi párt képviselőjül *Török* Gyulát nevezvén meg, kérte a megjelent közönséget, hogy a képviselő-jelölt programbeszédjét hallgassa meg.

Ekkor *Török* Gyula elmondotta programbeszédét, melyben magát a függetlenségi 48-as párt rendíthetlen hívének vallotta. Az önálló vámtérület s a hadsereg nemzeti alapon való szervezését kívánja, a quóta emelése ellen tiltakozik, a közigazgatás állami kezelésbe vételéhez nem járul, bár annak reformálását szükségesnek tartja, de helyesli az összeférhetlenségi törvény revízióját. A nemzeti ügy kérdésekre nézve a meglévő törvény szigorú betartását kívánja és hön óhajtja a felekezeti békét és hazafias egyetértést s a felekezeti különiség eltörlését. Magát a választó polgárok jóindulatába ajánlva ígérte, hogy megválasztása esetén pártjának serény és kitartó közkatónája lesz. — A nagy figyelemmel hallgatott beszéd után

Barabás Béla országgyűlési képviselő lépett az emelvényre és mondott lelkesítő, hatalmas beszédet, mely mindenkorra emlékeztetelben marad azoknak, kik azt hal-lották. Az ékezzolás nagymestere megtalálta szép beszé-dével az utat az emberek szívéhez.

Még *Ráth* Endre beszélt, a párt vezérének: *Kossuth* Ferencnek üdvözlétét és üzenetét tolmácsolva, kitartásra s egymás támogatására buzdította a függetlenségi zászló alá sorakozott választó polgárokat.

Végül *Kriston Szabó* János befejező szavai után a jelölt a vendégekkel együtt körutra indult a kerületbe. Voltak *Ráth*on, *Tiszolczon*, *Klenóczon*, s mindenütt hazafias beszédek tartottak az egybegyűlt választók előtt.

*

A szabadelvű képviselőjelölt *Fáy* Gyula pártja ez idő alatt szintén sorakozik jelöltje zászlója alá. Maga a képviselő-jelölt *Klenóczon*, *Tiszolczon*, s általában a ke-rület nagyobb helyein megtartotta programbeszédét, melyet lapunk mult számában közöltünk, s melyet mindenütt nagy figyelemmel hallgattak.

A híresztelés, mely egyik-másik fővárosi lapban napvilágot látott, mintha a választó-kerületben a helyzet

a hazai földön kevés csepű terem, a mi terem is — ide-gen . . . Annyit mondhatok tiszta szívvel, hogy a jó Isten nem ver meg bennünket, mert hazai földön termelt trágárságokkal rontjuk az erkölcsöket a szinpadról. Nem! Hyen kevés van — hazai! Ami van, az is csak olyan párisi frakkba bujtatott ördög-fiókocská, a nyelvet öltö-geti csak, a piros nyelvet, és inkább paprikajanesi, mint ördög.

Akárhogy akarnám, de a magyar vígjátékon el nem verhetném a port, — ami nincs, azon nem lehet.

Társadalmi dráma? Csitt! Aki bele merészelné igaz kézzel nyulni, amolyan titáni kézzel, jaj annak, a kriti-kai molnyók s a premiér-közönség gyilkos fogaeszkái ugy szétrágnák, hogy még por sem marad belőle. A magyar társadalmi dráma megbukott. És miért bukott meg? Mert . . . de várjunk, majd megmondom ezt is. Népszínmű? *Tóth* Ede Falu rosszát tetszik érteni? Igen, az népszínmű volt akkor, az akkori népről. Szép most is, mert a művészlélek, a költői, alkotó genie rakta le benne legnemesebb hangulatait.

S a mostani népszínmű? Madár csiripelés a *Tóth* Ede csalóánya után kottázva. Tehénfejés, rengeteg táncz, bizonyos szög alatt telugott lábakkal eljárt táncz, ke-resztelés, lakodalom, esihaj-csuhaj nóta, borszemjankői vicez, francia paprikajanesik magyar szürbe bujtatva.

Vegyük le a kalapot, — magyar szür van rajtuk legalább!

Oda fejlődött a népszínmű, hogy abból a magyar népet még ezerszeres nagyító üveggel keresve se hámoz-hatjuk ki. Ma olyan nép nincs, a minő a népszínművek-ben heje-hujáz! Más már a nép, de más. — megmoz-dult óriás, aki gyürkőzik, küzdeni készül, nemesak dalol, hanem ebadta teremtették is, nemesak lakodalmoz, ha-nem elégedetlenkedik. A boldog istenek elszálltak közüle, az öntudat szállt helyébe. A ruhája se a régi, egyszerű, a lelke is alakot cserélt, homlokára nehéz gondok baráz-dái szántvák, szeme vészjóslóan néz a jövőbe, nóta helyett újságzikkeket szaval. Ezt a népet kell rajzolni, nem azt, hogy milyenek a bethlehem-járók Erdélyben, hogy öltözködnék itt, ott, milyen különös tánczok járnak erre-arra.

A népszínházból opera lett, — az operát be lehet zárnai: *Hans Richter* dirigál a népszínházban.

És miért nem írnak új nyomokon járó népszínmű-

nagyon veszedelmes volna, mindenesetre túlzott; hála Istennek még eddig a korrupció nem olyan nagy, mint azokban feltüntetve van. Hivatalos presszióról, erőszakos kapacitálásokról általában meg nem engedett módon kifejtett akcióiról eddig nem lehet beszélni, s kívánatos volna, hogy mindkét part mindvégig komolyan és a fontos ügyhöz méltó higgadsággal folytassa a küzdelmet, melybe a szenvedély hangjának beleszólni, magának az eredménynek komoly kockáztatása nélkül, nem szabad.

*

A vármegyei központi választmány f. hó 15-ikén *Bornemisza* László alispán elnökle alatt ülést tartott, melyen a tagok csaknem teljes számmal jelentek meg. Az ülésen a képviselőválasztás határidejét **junius hó 28-ikára** tűzték ki. Választási elnök: *Lukács* Géza megyei főjegyző, szavazatszedő küldöttségi elnök: *Institórisz* Endre küldetett ki.

A választás határidejét kitűző hirdetmény így szól:

Hirdetmény.

Melynek erejénél fogva Gömör és Kishont t. e. vármegye központi választmánya részéről, az 1874. évi XXXIII t. cz. 62. §-a rendelete értelmében ezzel köz-tudomásra hozatik, hogy a rimaszombati vá-lasztó-kerületben lemondás folytán megüresedett országgyűlési képviselői állásnak választás utján leendő törvényserü betöltése végett határidőül *follyó 1900. évi junius hó 28-ik napjának reggeli 8 órája a választó-kerület székhelyére Rimaszombathá kitűzetik.*

A választási törvény 58. és 59. §§-ai értelmében a választás vezetésére megválasztatnak és illetve a szava-zatszedő küldöttség következőleg alakítatik meg:

a) Választási elnök: *Lukács* Géza. Helyettes elnök: *Nagy* Ferenc. — Jegyző: dr. *Baksay* Dezső. Helyet-tese: dr. *Krausz* Gyula.

b) Szavazatszedő küldöttségi elnök: *Institórisz* Endre. Helyettese: *Bazilüdesz* János. — Jegyző: *Len-gyel* Iván. Helyettese: *Rónay* Gyula.

Az 1874. évi XXXIII. t. cz. 61. §-a rendeleténél fogva a választó-kerület városa, illetve községei s ezek szavazási sorrendje a küldöttség között következőleg álla-pítatik meg:

A) A választási elnök elnökle alatt: Rimaszom-bat, Tiszolcz, Fűrész, Hacsava, Nyustya, Likér, Rima-brézó, Rimabánya, Rima-Zsaluzsány, Keczege, Priboj, Ráho, Kraszkó, Tót-Hegymeg, Varbócz, Felső-Szkalnok, Alsó-Szkalnok, Bakostörök, Orlajtörök.

B) A küldöttségi elnök elnökle alatt: Antalfala, Gyubákó, Dolina Gyurkóka, Drabszkó-Ottília, Forgács-fala, Kokova, Klenócz, Rimócza, Rimalehota, Válykó, Szeleze, Pongyelok, Nagy-Szuba, F.-Zsaluzsány, Susány, Osgyán, Tamásfala, Cserencsény, Felső-Pokorágy, Alsó-Pokorágy, Zeherje.

Meghagyatik a községek előjárómak, hogy ezen hirdetményt a választást 3 nappal megelőzőleg, a szo-kásos módon, okvetlenül közhírré tegyék.

Kelt az 1900. évi junius hó 15-én Rimaszombat-ban tartott központi választmányi ülésekből.

Komáromy István, *Bornemisza László*,
vm II od aljegyző, alispán, közp választmányi elnök
mint a közp választmány jegyzője.

Közigazgatási tanfolyamot Rima-szombatnak.

Előttünk fekszik *Szél* Kálmán miniszterelnöknek törvényjavaslata a közigazgatási tanfolyamok felállításá-ról, és az e tárgyban kibocsájtott miniszteri indokolás.

Jóleső érzéssel vesszük tudomásul, hogy a minisz-teri indokolás valahára elismeri a községi körjegyzők, a nemzet napszámósainak kiváló fontosságát a közigazga-tás gépezetében

vet az írók, — nem tudnak? Lehet, hogy nem ismerik a népet, lehet, de más oka is van. Mi?

Nos, most már megmondom.

Lirát, regényt, tárczát, drámát, szóval az egész iro-dalmat bizonyos izlés dirigál. S ez az izlés? Ez az izlés bizonyos fővárosi előkelő körök izlése, azoké, akik pénz-el győzik venni a versköteteket, a regényeket, győzik fizetni a páholyokat, az ugynevezett premiér-közönség, a pénzarisztokraczia nőnemű tagjai. Önagyságaik a maguk elnyűtt idegekkel, ok dirigálják a magyar irodalmat. Ok, akik Párisba járnak toillettel tanulmányozni, Isten tudja, hol nyaralnak, ki tudja miféle nemzeti istent imádnak, kiknek ideálja mindaz, ami nem barbár magyar, ok di-rigálják selyem pamlogon ölje a magyar irodalmat, ok az internacionális műveltségiek!

Nekik írják a lirát, a regényt, a tárczát, a drámát, — a mi iránt idegeik ellenszenvenvel vannak, azt írni nem szabad. A maecenások szava a döntő, hogy vidék is lé-tezik, az mellékes.

A vidéki közönség nem olvas könyvet, nem vesz, nincs izlése! Ez a krédó! S miért nem vesz, miért nem olvas? — mert egészséges gyomra minden kotyvasztékot be nem tud venni. Tényleg, a vidék elszokott attól, hogy olvasson. Kezdi idegenkedve fogadni azt, amit a divatos irodalom nyújt.

De ne öltünk szót szóba, elég! A vidék megmoz-dult, a színházi pocsolva-áradat ellen gátat emelt; már kezdett gátat emelni, az irodalmat eléggé bojkottálta apáthiájával. A vidék még egészséges, nem romlott a levegője, színházaiiban igyekezik saját termékeit adni, — talán egyébként is egészséges módon fogja izlését latba tenni.

A vidék elutasító kritikája, legerősebb kritikája a mai irodalom fő-fő irányainak s ez a legsujtatóbb kritika, sújtatóbb, mintha Bajza szabna végig rajta éles pengéjével. A divatos irodalmi irányokat a vidék egészséges iro-dalma fogja megverni s abból, a mi most fő-fő iro-da-lom, lesz Lipót-városi udvari irodalom.

Ismerősek tetszik lenni ezen irodalommal, mely-nek csak sasai és sasúkjai vannak, kik már születésük előtt bátran a napba néznek és úgy nyargalnak a pega-zuson, akáresak a lókupeczek. Tehát a Lipót-városi (igy nevezem a mindenféle ex- és koncentrikus irodalmi hóbert zagya termékeit, melyek a négy világtáj min-denféle nemzetének színeivel vannak írva), irodalom, ud-

Szóló-szóra mondja: „a községi jegyző végső láncszeme a közigazgatásnak, kinek irodájában a község igazgatása mellett, a törvényhatósági és állami közigazgatásnak jóformán minden szála mintegy gőcpontban összfut. — A községi jegyző azonfelül, hogy az egész közigazgatásnak első fokú végrehajtó közege, — egyúttal községének hivatászerű tanácsadója, a törvények, rendeletek és szabályrendeleteknek megmagyarázója, a község szellemi vezetője, a községi lakosoknak, az élet minden viszonyaiban gyámolítója! —

Tagadhatatlan, hogy ha azt akarjuk, hogy e kiváló fontosságú állást az egyén hiven betöltse, egész férfira van szükség, kinek műveltsége, szakértelme, jelleme, hazafisága és gondolkodás módja azon magas színvonalon álljon, hogy a törvény szentsége előtt, midőn a kormányzatára bízott község derekát meghajtja, egyúttal bírjon finom érzéssel, melegen szerető szívvvel, keresse mindegyik a végcélhoz vezető utat, mert minden működése azért van, hogy az állam és polgártársainak üdvére, javára lássa el végső fokán a közigazgatást.

A községi jegyző minősége eddig nagyon szerény feltételekhez volt kötve, hat gimnásialis osztály és egy évi jegyzői irodában eltöltött gyakorlat után, a vármegyei jegyzői szigorló bizottság előtt letett község jegyzői vizsga.

A javaslat az általános kívánalmaknak, megfelelőleg magas minősültséget követel.

Érettségi vizsga, egy évi gyakorlat, és két évi közigazgatási tanfolyam elvégzése után, közigazgatási államvizsga!

Ezen kívánalmaknak megfelelő községi jegyző oklevele országos érvényű leendő, előléptetésre jogosítatik a státusz különböző rangfokozatainak s az így nyert anyag az államigazgatásban megbecsülhetetlen kincset fog képezni, mert egyedül a községi körjegyző az, ki a néppel nap-nap mellett közvetlenül érintkezik és előléptetése esetén, szerzett tapasztalatait a közérdek javára előnyvel érvényesítheti.

A miniszteri indoklás szerint ilyen közigazgatási tanfolyamok, egyelőre az országban nyolcz helyen fognak felállítani. — A tanfolyamok székhelyeinek megállapításánál, a miniszter tekintetbe veszi, sőt megköveteli azt, hogy a tanfolyam oly városban szerveztesse, a hol felsőbb tanintézetek, középfokú közigazgatási hatóságok és egyéb a tanfolyamok eredményes működését előmozdító intézmények székelnék, s azok az illetőkre nézve lehetőleg könnyen hozzáférhetők legyenek.

Nos Rimaszombat városa mindezen kívánalmaknak teljesen megfelelni képes. Székhelye Gömör Kishont t. e vármegyei közönségének, a kir. törvényszék és kir. pénzügyigazgatóságának, van virágzó főgymnasiuma; vasúti összekötése az ország bármely vidékével kifogástalan, a tanfolyam hallgatói a város szorgalmas polgárainál olesó s e mellett jó és tiszta ellátásban részesülhetnek.

A különböző hivatalok és ügyvédeknek dijnoki és egyéb irodai foglalkozást nyerhetnek.

Maga a tanfolyam elhelyezése sem ütközik semmiféle nehézségbe, mert az új vármegyei ház felépítése folytat, a régi vármegyei ház rendelkezésre áll, valamint az üresen álló kaszárnya épület is, mindkét épület alkalmas nemesek a tanfolyam hanem az ezzel összekapcsolni szándékolt internátus céljaira is!

Tanerőkölt a rendes szaktanárokon kívül Rimaszombatot kiváló intelligenciája képes a legképzettebb gyakorlati szakembereket előállítani.

Vármegyénk területén a különböző közigazgatási ágakban működő állami törvényhatósági tisztviselők, gyakorló ügyvédek és községi jegyzők sorai között számos oly kiváló tehetségek vannak, akik mint előadó tanárok a Rimaszombaton felállítandó közigazgatási tanfolyamnak díszére valóknak, s ez új intézmény felviráztatását állandóan biztosítani képesek.

Ha a közigazgatási tanfolyam vármegyénk székvárosába lenne felállítva, mindenesetre nagy mértékben

vari irodalom lesz, fényleni fog a maga zsurjain, ha a vidék megmozdul.

A vidék, mondom, mert semmiféle kritikátlan nem hiszek. A kritikus tekintélyt a pajtáskodó, merkantil-kritikusok úgy tönkretették, hogy nincs az az ember, a ki tekintélyszámba menően tudna beszélni. Egy Bajza, — hiszen van Bajzánk. Azt mondják rá a sasfiók a sasok után s már a tojásban csipogják: ósdi. Természetesen, hogy ósdi, hiszen az ósdi irodalom egyik fényes osztálya volt a kritikai irodalom. Ósdi, csipog, nem érti az új irányokat, — mindenesetre nem érti azt, a mi Önagyságaik finom idegzetét paralitikus élvezetbe hozza, a mi ehhez van egészen szabva.

Mondom, nem hiszek semmiféle kritikában, már úgy érte a dolgot, hogy képes lenne megfordítani a mai irodalmat; nem hiszek, a kritika csodót mondott teljesen, csodában van. Ki hisz ma a kritikában? Ki hiszi, hogy ószinte? Ha szigorú, azt mondják, no, ez is ellen-sége lehet annak; ha dícsérő, azt mondják, jó pajtása. S az írók? Nos, a szópós gyerektől — a ki már szinte versel — kezdve, föl-föl a legmagasabb régiókig, ki hallgat a kritikára? az író nagyon jól tudja, hogy milyen tekintélye van a kritikának. Ő tudja, kinek s kiknek ír. — pontum!

Kocsis nélkül rohan a gummi kerekű irodalmi fiakker, kocsisa nincs, csak hírnökei vannak, kik sippal-dobbal, nádi hegedűvel hirdetik előre, hogy most miféle nagyszerű fel, le, ki és bevonulás fog történni.

Ez üzlet dobverői ezek, az irodalom börziánerei, a kiadók fizetett munkatársai.

A kiadók? — talán a könyvkereskedők? Igen, a szó legszorosintibb értelmében. Ők azok, kik különös tekintettel vannak mindig a közönség ízlésére, ügyes üzlet-emberek, mit idealizmus; ostobaság; pénz, ez a fő. Takarékos könyvtárak, hol az irodalommal uzsorakereskedést üznek.

De ne tovább, azt mondtam, hogy csak a vidék, a vidék nagy közönsége lenne képes a kritikát pótolni. De hiszen már is felemelte szavát, kimondta kritikáját azzal, hogy — nem olvas. Ez pedig elég!

Egyébként kijelentem, hogy nem tartom magamat kritikusknak, kritikát sem akartam írni, a csalhatatlanságtól pedig annyira állok, mint az ég a földtől.

hozzájárulna e város kereskedelmi és kulturális fellendüléséhez, mert az előjelekből ítélve, ezen tanfolyamok látogatottak lesznek! Nagy cél a közigazgatás alapjának sarkkövét fogják képezni. Ez alapon fog felépülni a modern közigazgatás. Azokhoz fordulok, kik Rimaszombatot jövőjének megerősítésén, fejlesztésén fáradoznak, ragadják meg a kedvező alkalmat, indítsanak e tárgyban minél nagyobb arányú mozgalmat és pedig minél gyorsabban, mert az idő rövid! A törvényjavaslat a képviselőházban már el van fogadva s a tanfolyamok már folyó évi szeptember hó 1-ső napján megkezdik áldásos működésüket. Tehát alig két hó választ el! Rövid idő ez, de oly testerős város mint Rimaszombaton, — ez idő alatt ezen kérdésben is győzedelmeskedhetik!

Záhonyi János.

Hirek és vegyesek.

Előfizetőink és olvasóink figyelmébe! Lapunk jelen száma utolsóelőtti a huszonegyedik évfolyam 2-ik negyedében. Olvasóközönségünk lapunk iránt mindenkor sok jó indulatot tanusított, s mi ez alkalommal — minden hangzatos felhívás mellőzésével — továbbra is kérjük lapunk részére a közönség szives jóakarátát és támogatását. — Midőn lapunk barátait az új negyedre előfizetésük megújítására és lapunknak ismerőseik körében való szives terjesztésére kérjük, egyszersmind az iránt keressük meg azon t. előfizetőinket, kik a fizetéssel hátralékban vannak, hogy a hátralékos összeget beküldeni sziveskedjenek, ellenkező esetben a lap további küldését beszüntetjük.

A „Gömör-Kishont“ előfizetési ára:

Félévre . . . . . 4 korona.
Negyedévre . . . . . 2 korona.

A kiadóhivatal.

A királyné képe. A városháza nagytermében már szép keretbe foglalva áll a magyarok elhunyt nagyszonyja: *Erzsébet* királyné olajfestésű képe. Valóságos remeke a festészetnek, s mesteri kézre vall. Zeller M., a széptehetségű fiatal festő a sikerült festményével részleg az elismerésre. A szép festmény 800 koronába került s méltó a megtekintésre.

Főuri eljegyzés. *Csáky-Pallavicini Roger* örökös, és kir. huszárhadnagy a gróf Üxküll Gyllenberg nevet viselő 16-ik huszárezredben, Csáky-Pallavicini Hyppolyt es. és kir. kamarás és honvédtuszárnagy s neje szül. Vojtkffy Flóra grófnő fia e hó 14-én jegyezte el *báji Patay Mártha* kisasszonyt, néhai báji Patay Sámuel neje genesi és érmihályfalvi Genesy Margit leányát Czekeházan.

Jubileum. *Ginoveszky* Lajos, nagyrőcei állomásfőnök, volt feledi főnök, f. hó 17-én ünnepelte meg szolgálatba lépésének 25-ik évfordulóját. A páratlan kedélyű, kedves derék embert e napon tisztelői és jóbarátai jól megérdemelt fényes ovációban részesítették.

Ősztündij. *Kozák* István, a festészeti iskola tehetséges növendéke, mint örömmel értesülünk, szépen halad tanulmányában. Jövő évre a miniszter 350 frtos ősztündijban részesíti őt, s sikeres előhaladásáért ez idén is 100 frt jutalmat nyert.

Uj jogtudor. *Dienes* Gyula, megyénkbeli származású ügyvédjelöltet, ki a rimaszombati egy. prot. főgymn. jeles növendéke volt, e hó 16-án avatták fel a kolozsvári Ferencz József tudomány egyetemen az összes jogtudományok doktorává. Gratulálunk!

Záróünnepély. A helybeli egy. prot. főgymnasium évszázó ünnepélye f. hó 19-én délelőtt 9 órakor kezdődött a Hymnus eléneklésével, mely után *Czinke* István ev. ref. lelkész gyönyörű imát mondott telve igaz szívből fakadó és minden szívhez szóló vallásos költészettel. Az ima után *Bodor* István igazgató szólt a szülőkhöz és az ifjúsághoz azon örömeik és fájdalomnak hű kifejezésével, mely az ő és a tanárok szívét átjárja a befejezett iskolai évek örömdetes és szomorú tapasztalatain; komolyan kérte a szülőket a meglehetősen elterjedt elfogultság leküzdésére, az ifjúságot pedig lelkesítette a törhetetlen hazaszeretetre. Az ünnepélyt a jutalmak, az ősztündijak és a segélyek kiosztása fejezte be, mely után a bizonyítványok kiosztása következett. S ma már, mint a esiesergő fióktól elhagyott fészek, esendes lett a gymnasium, melyben már csupán a magántanulók vizsgálatai folynak és a jövő héten az érettségiek.

A kereskedő ifjak egylete f. hó 24-én a „Széchenyi“ kertben nyári mulatságot rendez egy korona belépti díj mellett. A mulatságra sokan készülnek s biztosra vesszük, hogy az sikerülni fog. A menüben az idő kedvezőtlen volna, a mulatságot július 8-án tartják meg.

Tornavizsgálat és versenytornázás. A helybeli egy. prot. főgymn. I—VII. o. tanulóinak versenyenyl egybekötött tornavizsgálata f. hó 17-én folyt le a vásártérnen nagy és díszes közönség élénk érdeklődése mellett. A felvonulás *Szentesi Tóth Kálmán* szakavatott vezetése mellett, valamint az egész ifjúság ösztöngyorkolatai szépen sikerültek. Azulán az egyes osztályok versenygyakorlati (futás, magas-udrás, fűleslabda-verseny) mulattatták a közönséget. Az egész ünnepélynek legszebb részét mégis a válogatott tornászok buzogány-, korlát- és nyújtó mutatványai képezték, melyeken egyes tanulók pontos és merész gyakorlataikért méltán megérdemelték a közönség zajos tapsait. A nyertesek nevének felolvasása után csak 6 órakor oszlott szét a közönség teljes megelégedéssel a látottak felett.

Ujabb kirándulások a rimaszombati földmives iskolához. F. hó 10-én a nógrádmegyei *Vadkert* község kis gazdái látogattak meg a földmives iskolát *Fáy* Árpád gazd. egyleti titkár, gazdasági előadó vezetése mellett; — 10-én este érkeztek, 11-én megtekintették az iskolát és gazdaságát, 12-én reggel Rimaszombatra mentek s a város megtekintése után délelőtt 10 órakor haza utaztak. — F. hó 17-én pedig Abauj-Torna vármegye 78 kis gazdája *Sáfrány* körjegyző vezetése alatt érkezett az iskola megtekintésére, egyrészt vásárnap délután, másrészt hétfőn délelőtt nézték meg a gazdaságot, de az eső megzavarta a kirándulást, úgy, hogy 18-án délután Rimaszombatra mentek, hol a város nevezetességeinek megtekintése után este 6 órakor hazautaztak.

Kinevezés. A szegedi ítélőtábla elnöke *Schmál* Gyula, végzett joghallgató, berzetei lakost, a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

A leányiskola tornavizsgálata f. hó 19-én délután a szülők és tanügybarátok élénk érdeklődése mellett folyt le az iskola udvarán. A növendékek felvonulása a Mézszáros Jolán k. a. vezényszava mellett igen szép volt, s a bemutatott precíz gyakorlatok a közönség tetszését megnyerték. Az ügyes tanítónő, ki nehéz feladatát szép sikerrel oldotta meg, méltó elismerés illeti.

Halálozás. Turek József, férfi-szabó, ki — mint megirtuk — öngyilkossági szándékkal ereit átvágta, a megyei közkórházban meghalt. Lakásáról temették el nagy részvét mellett.

Iparosok mulatsága. A rimaszombati általános ipartestület július hó 1-ső napján a „Széchenyi-kert“ fedett tánchelyiségében az elaggott és munkaképtelen iparosok segélyalapjának gyarapítására nyári táncmulatságot rendez. Belépti-díj személynként a pénztárnál 80 fillér; június hó 27-éig előlegesen megváltott jegyek a testületi irodában 60 fillérért kaphatók. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté délután 4 órakor. — A mulatság kedvezőtlen idő esetén július hó 8-án tartatik meg.

Végzetes játék. A városunkhoz tartozó, u. n. „Sereg“ melletti réten néhány nap előtt Hegedűs Gyula, a 12 éves fiúcska társaival játszott, s egyik ezimborája a széna alá temette a gyermekét, s rajta táncolt addig, míg a gyermek eszméletét elvesztette. A kis fiú két napi szenvedés után tolyó hó 17-én meghalt. A gyanus eset szükségessé tette a törvényszéki boncolást, mely után a gyermeket eltemették.

A várgedei gyógyfürdőben mult szombaton nagy élénkség uralkodott. A miskolczi m. á. v. műhelyek alkalmazottai — mintegy ezer ember — külön vonaton kirándultak a várgedei fürdőbe s kedvező időjárás mellett estig mulattak. — Ezúttal megemlítjük azt is, hogy a gyógyfürdőnek részvénysárság tulajdonába vétele és fellendítésére megindult mozgalom városunkban élénk érdeklődést és rokonszenvet keltett, s hisszük, hogy a kérdés komolyan foglalkoztatni fogja a közönséget, mely szivesen látogatja a kitűnő gyógyhatású fürdőt.

Tűzoltó majális. A putnoki önkéntes tűzoltó egyesület f. hó 24-én a putnoki fürdőben zártkörű táncmulatságot rendez. Az egyesület ünnepélyes kivonulása d. u. 3 órakor. A mulatság kezdete d. u. 5 órakor. Este tűzi játék és egyéb mulattató látni valók. Belépti díj személynként 1 korona.

Halálos végű szurás. Még mult év őszén történt, hogy Klenócson Trnovszky Pál fiatal legényt egyik ezimborája összeszólkkozás után késsel megszurta. A sérült azóta sokat betegeskedett, s f. hó 16-án meghalt. Az ügyesség elrendelte a hulla törvényszéki boncolását, mikor is kiderült, hogy a fiatal ember balálának közvetett oka a tavalyi szúrt seb volt. Az ügyben a vizsgálat folyik.

A vármegyei székház építése rohamosan halad előre, s a kórház mellett levő oldalon már az első emeleti falakat is felhúzták. Kedvező időjárás mellett július közepén már a tetőzet felállításához fognak, úgy, hogy az épület még az ősz beállta előtt tető alá kerül.

Nyári mulatság Klenócson. A klenóczi kötelezett tűzoltók folyó hó 17-én az „Ostra“ nevű kies erdőrészben sikerült junialist tartottak, mely a legesendesebben, de azért vígan folyt le, dacára a mostani korteskedési viszonyoknak, a melyek eltekintve minden politikai szempontot, a tűzoltókat nem zsenirozta, mert egész vig kedélyvel mentek ki zeneszó s nemzeti színű zászló lobogása mellett *Mikulás* János főparancsnok, *Putra* Ede elnök és *Hruska* János alelnök vezetése mellett. — A mulatság bevétele volt 46 korona, kiadása 40 korona 34 fillér, maradvány 5 korona 66 fillér, mely az egyleti pénztár javára lett bevételezve — Felülfizettek: Schmidt Bernát igazgató 3 korona, Áronffy Ernő 2 korona, Micske Gusztáv 2 korona. — Fogadják ez uton adományaikért az egyesület köszönetét.

Érdekes végtárgyalás volt tegnap szerdán a helybeli kir. törvényszéknél. Ekkor tárgyalták ugyanis *Peikert* Béla balogfalvi vasuti tisztviselő ügyét, kit az 1898-iki szomorú emlékeztető vonat összeütközés okozójának tartottak. Még élénk emlékezetben van ez a szomorú eset, mikor Balogfala és Feled között két vonat összeütközött és három ember halálát és több ember súlyos sérülést okozta a karambol. A szolgálatot tevő *Peikert* Béla fiatal tisztviselőt mulasztása miatt a büntető törvényszék kérdőre vonta, s a tárgyaláson a vádat Mézszáros István kir. alügyész képviselte. A vádlottat Eötvös Károly országos híru krimánalista helyettese védte. Lapunk zártáig az eredmény nem tudható, s így csak jövő számunkban referálunk róla.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázati hirdetmény.

988. sz. — A vezetésem alatti kir. törvényszéknél nyugdíjazás folytán üresedésbe jövő és a X-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába sorozott telekkönyvvezetői állás betöltésére végett a nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter ur folyó évi június hó 13-án 3020. I. M. E. szám alatt kelt rendelete folytán ezenel pályázatot hirdetek.

Felhívom tehát mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat, nyelvismereteiket és az 1883. I. t. cz. 19. §-ának első bekezdésében előirt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket jelen hirdeteménynek a „Budapesti Közlöny“ hivatalos lapban történt harmadszori megjelenésétől számított két (2) hét alatt a bírói ügyv. szab. 5. §-ában körülirt módon hozzám annál bizonyosabban nyújtsák be, mert a később vagy nem szabályszerű uton érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Rimaszombat, 1900. évi június hó 20-án.

Vozáry György,

kir. törvszéki elnök-helyettes.

A szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:
RÁBELY MIKLÓS.

Tanulóul

egy 13—14 éves fiú, ki legalább 1—2 gimnáziumi osztályt végzett, Rimaszombatban. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában felvétetik

Tanulóul.

Stech Kálmán kereskedésében (Rimaszombat) egy 13—14 éves, kellő iskolázottsággal bíró ifjú tanulóul azonnal felvétetik.

2—3

Pusztaszabadkai vendéglő,

Rimaszombat város urai közönségének kedvelt mulató helye, teljes berendezéssel 4 és fél évre haszonbérbe kiadó. Kocsi-állás, istálló, több rendbeli vendégszobák és jó tekepálya — Ertekezni lehet **Reinitz Zsigmond** főbérrelvel.

1—*

Bérbeadó-ház Tornallyán.

Folyó évi szeptember hó 1-től bármely üzletre alkalmas ház kiadó.

Fekvése üzleti szempontból kitűnő.

Az üzlet helyiségen kívül öt szoba, két konyha, két előtér, két kamara és két fatartó foglaltatik benn.

Amennyiben két bejárata van, két családnak is alkalmas.

A bér feltételeit **Urszinyi Zsigmond** közli **Tornallyán**.

2—3

Vasas gyógyfürdő

Rozsnyón.

Klimatikus gyógyhely és hidegvizgyógyintézet Gömörmegegyében,

400 méter a tenger színe fölött. Idény tartama: május—október. Vasutállomás, posta- és távirda a városban. Telefon, szállodák villamos világítással, kitűnő konyha, mérsékelt árak.

Gyógyeszközök: Kitűnő ízű s könnyen emészthető *vastartalmú ásványforrások*, úgy *fürdő* valamint *ivóvíz*. Kád-, kő és gőzfürdők. Tökéletes elegans berendezésű **hidegviz-gyógyintézet**, külön női és férfiosztályal. Paratlan szépségű, hatalmas erdőben, kényelmes sétányok, portmentes, ózondus fenyvesekből erdő üdítő, balzsamos levegő.

Gyógyjavaslatok: a női ivarszerek betegségeiben s következményeiben; a vér rendellenes összetételén alapuló betegségeknél (vérszegénység, sápkór); súlyos betegségek után, elgyengülések esetén; görvély és angolkórmi idegbajoknál stb. stb.

Hivatalos fürdőorvosok:

Dr. Pósch Dezső, Dr. Gutlohn Henrik

A fürdőre vonatkozó minden felvilágosítással szolgál

4—6

a fürdőgondnokság.

Hirdetmény.

879. sz. — A nagyrócei kir. járásbírósa mint tekkönyvi hatóság közhírvé teszi, hogy a nagyrócei kölesönös segély-szövetkezet végrehajtónak **Pixa Károly** végrehajtást szenvedő elleni 1000 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék, a nagyrócei kir. járásbírósa területén lévő Pohorella község határában fekvő a Pixa Károly illetve Pixa György és János nevén álló azonban az 1890. júl. 1-én megtartott bírói árverésen Pixa Jakubeso Mária által megvett pohorellai 208. sztkjvben foglalt ingatlanok felerészére a vissz. árverést 936 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb

megjelölt ingatlanok f. évi **julius hó 6-án** d. e. 10 órakor Pohorellán a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatik.

Árverezni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10 % át vagyis 93 kor. 60 fillért készpénzben vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett és az 1881. november 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni. — Kelt Nagy-Rőczen, 1900. évi április hó 7-ik napján. — A nagyrócei kir. járásbírósa, mint tekkönyvi hatóság. **Dessewffy**, kir. jbró.

Eladó.

Rimaszombatban, az új **Hunyady-utca** mindkét oldalán több szép fekvésű, egészséges lakásra alkalmas **háztetek** — **elfogadható áron** — **eladó**, esetleg azokon 3—5 szobás lakás azonnali felépítését a szükséges mellékhelyiségekkel, 7—8, esetleg még nagyobb fronttal, 3000—6000 frtig elvállalom. Ertekezhetni lehet alant jegyzett tulajdonosnál.

Elárusítok mindenféle **gazdasági gépeket** legjutányosabb árak mellett **részletfizetésre** is.

Egyszersmind az elsőrangú „**trieszti általános biztosító társaság**” (**Generali**) gömörmegegyei főgynökségét (kötvénykiállítási joggal) bírom, abban a helyzetben vagyok, mindenféle biztosításokat, u. m. **épületek, ingóságok és törzsbiztosításokat**, — továbbá **életbiztosítást** és **balesetbiztosítást** legelőnyösebb és legelőnyösebb feltételek mellett eszközölhetni.

A beállt

jégidény

alkalmával a **magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság** a gömörmegegyei főgynökséggel ruházott fel, — jégbiztosításokat legelőnyösebb díjak mellett legpontosabban és leggyorsabban eszközölök.

Az eddig irántam tanúsított jóakaratu pártfogást megköszönve, vagyok

teljes tisztelettel

KOHN ALBERT fakeskedő

23—*

és a triesti ált. bizt. társ. (Assecurazioni Generali) gömörmegegyei főgynöke

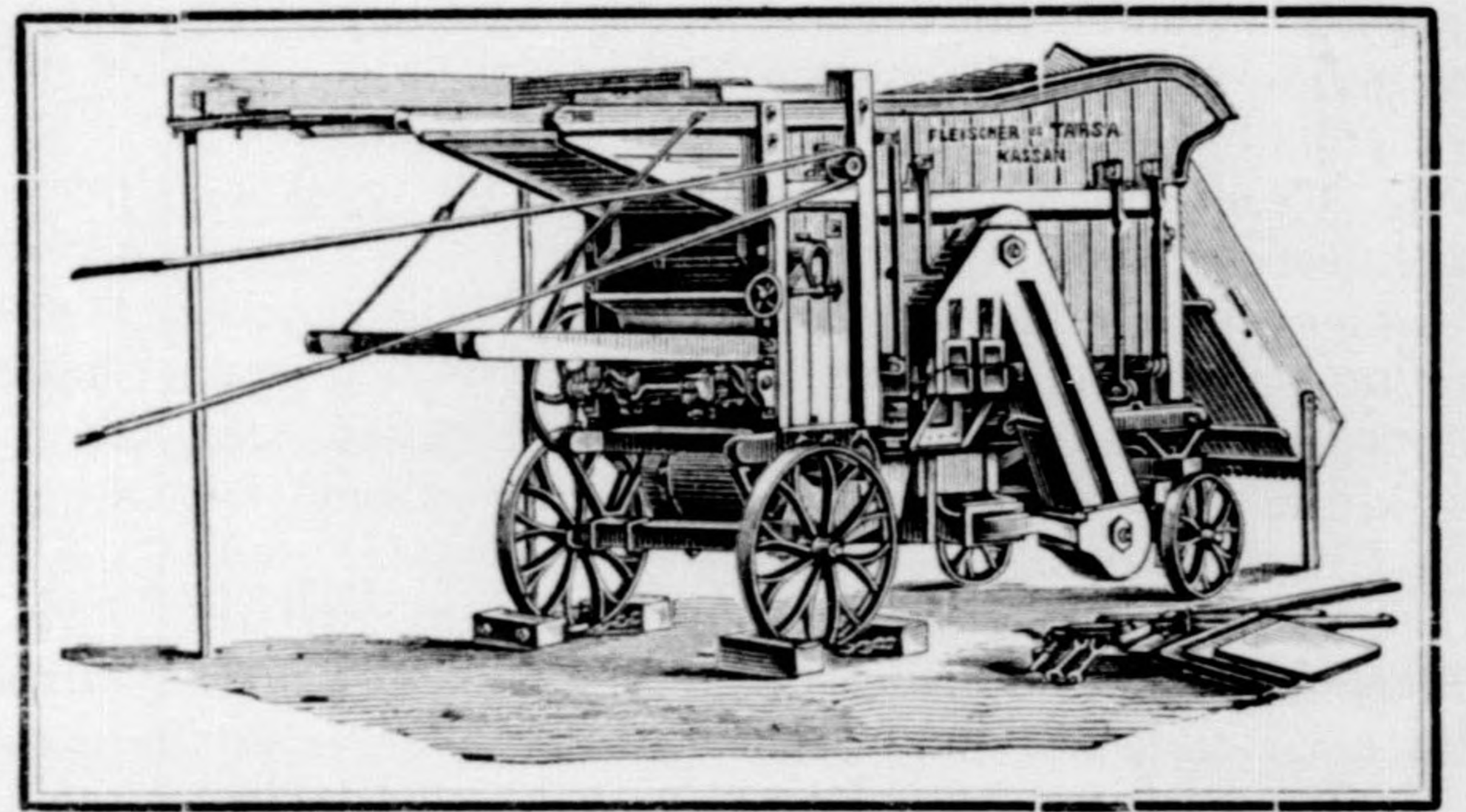
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhírnévű gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cseplőkészleteit könnyű járással járgány vagy gözmozdony általi hajtásra.

Kézi cseplőgépeit, járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel vagy anélkül, **Backer- és magtárrostait**, továbbá mindenféle **szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat**, **Szeszgyar-berendezéseket**, m. p.: **Henze-főzők, kavaró készülékek, maláta- és burgonyazúzókat, malomberendezéseket** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan**. **Gazdasági gépeink képes- valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.**

5—6

RÁBELY MIKLÓS

••••• **KÖNYVNYOMDÁJA RIMASZOMBAT, Pokorágyi-utca 1. sz.**

Ajánlja a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt, modern berendezésű könyvnyomdáját minden e szakba vágó munkák gyors, pontos és izlésteljes kivitelére a legjutányosabb árak mellett.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok és kimutatások.
Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, stb.

Pénzintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvényivek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák, stb.

Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkék és ragezédulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelező-lapok, stb.

Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek, stb. elvállaltatnak.